

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2023 – 2024

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii	Doctrină, hermeneutică și istorie bisericească

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Sfânta Treime în credința Bisericii			2.2. Cod disciplină	OMR 0016		
2.3. Titularul activității de curs	Pr. Prof. Dr. Bel Valer						
2.4. Titularul activității de seminar	Pr. Prof. Dr. Bel Valer						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	1	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	DF Obl.

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					26
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					58
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					56
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					144
3.7 Total ore studiu individual					144
3.8 Total ore din planul de învățământ					56
3.9 Total ore pe semestru					200
3.10 Numărul de credite					8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. De curriculum	Nu este cazul
--------------------	---------------

4.2. De competențe	Nu este cazul
--------------------	---------------

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Prezența minimum 75%, cu materialele bibliografice indicate
5.2. De desfășurarea a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Pentru predarea cu întârziere a lucrărilor de seminar, acestea vor fi depunctate cu 0,5 pct/zi de întârziere

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea terminologiei de specialitate utilizată în Teologia Sfintei Treimi, a hristologiei și eclesiologiei; Să demonstreze capacitatea de folosire adecvată a noțiunilor folosite în Teologia Sfintei Treimi a hristologiei și eclesiologiei; Să își formeze capacitatea de predare a învățaturii creștine despre Dumnezeu- Sfânta Treime în aprofundarea specifică a pătintelui Dumitru Stăniloae; Să își formeze capacitatea de contraargumentare și de susținere a dreptei credințe față de curentele care contravin învățaturii creștine despre Sfânta Treime; Să dezvolte deprinderi de utilizare corectă a rațiunii în explicarea și predarea conținuturilor credinței; Să identifice și să aleagă metodele optime de predare și transmitere a învățaturii de credință.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> Să demonstreze preocuparea pentru perfecționarea rezultatelor activității profesionale prin asumarea de roluri într-o echipă multidisciplinară de muncă; Să asume implicarea în activități de cercetare, cum ar fi: documentarea, elaborarea unor sinteze bibliografice adecvate, eventual a unor referate și articole de specialitate; Să participe la proiecte, având caracter științific și să demonstreze capacitatea de a identifica oportunități pentru propria formare profesională în viitor.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Studierea bazelor biblice, patristice și filosofice, aprofundarea și însușirea teologiei părintelui Dumitru Stăniloae, referitoare la învățatura creștină ortodoxă despre Sfânta Treime, Biserică și Misiune, legătura strânsă între ele și valoarea practică a acestei teologii pentru dvenirea personală, reconciliere și comuniune.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Să înțeleagă prezența și lucrarea Sfintei Treimi în Biserică, în misiunea Bisericii și în lume, în general, precum și valoarea practică a acesteia ca bază a mântuirii și model suprem de comuniune; Să înțeleagă misiunea Fiului și a Duhului Sfânt, care au ca rezultat

	<p>întemeierea Bisericii și a misiunii ei în istorie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să înțeleagă constituția teandrică, structura trinitară, aspectul hristologic, pnevmatologic și eshatologic al tainei Bisericii, precum și impactul acestor aspecte ale tainei Bisericii în viața oamenilor, în teologia părintelui Dumitru Stăniloae; • Să înțeleagă întreita slujire a lui Hristos în Biserică și participarea Bisericii la aceasta, prin preoția generală și preoția slujitoare a Bisericii, în teologia părintelui Dumitru Stăniloae; • Să înțeleagă modurile prezenței personale a lui Hristos în Tainele, în cultul Bisericii și în spiritualitatea ortodoxă, după teologia părintelui Dumitru Stăniloae și spiritualitatea creștină ca efort permanent pentru devenirea persoanei umane și pentru comuniunea cu Dumnezeu și cu semenii; • Să înțeleagă legătura strânsă dintre Sfânta Liturghie și misiunea Bisericii.
--	--

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Sfânta Treime, structura supremei iubiri, baza mântuirii și modelul suprem de comuniune în familie, Biserică și societate	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
2. Unirea și comuniunea maximă a lui Dumnezeu și a omului în Iisus Hristos ca temelie a Bisericii și a comuniunii între Dumnezeu și oameni și a oamenilor întreolaltă la diferite nivele: Biserică, familie, societate etc.	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
3. Mântuirea adusă de Hristos prin întreita Sa slujire de: Învățător, Prooroc, Arhiereu și Jertfă supremă și Împărat – bază, putere și model al slujirii omului pentru împăcare și comuniune	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
4. Economia Fiului și a Duhului Sfânt: întemeierea Bisericii și începutul misiunii creștine; modalități concrete și exigențe ale misiunii creștine	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
5. Iisus Hristos, Capul Bisericii – Biserica, Trupul lui Hristos extins în oameni prin Duhul Sfânt; funcția terapeutică a comunității bisericești: iertare, compasiune și comuniune	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
6. Structura trinitară și construcția teandrică a Bisericii; aspectul hristologic, pnevmatologic, văzut, nevăzut și eshatologic al Bisericii; rolul Bisericii în restaurarea și promovarea comuniunii între oameni	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
7. Însușirile Bisericii ca manifestare a constituției ei teandrice și ca dar și misiune de realizat	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice

8. Întreita slujire a lui Hristos în Biserică și participarea Bisericii la ea prin preoția generală a tuturor credincioșilor și prin preoția slujitoare a Bisericii	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
9. Misiunea Bisericii ca participare la întreita slujire a lui Hristos: misiunea preoției slujitoare și apostolatul mirenilor	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
10. Tainele – modalități de dăruire a lui Hristos în momentele principale ale vieții omului: specificul și locul fiecărei Taine în viața credincioșilor și a Bisericii pentru promovarea comuniunii cu Dumnezeu și a oamenilor întreolaltă	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
11. Prezența și lucrarea lui Hristos în Tainele de inițiere: Botez – Mirungere și Euharistie, ca bază și susținere a comuniunii cu Dumnezeu și cu semenii	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
12. Modurile prezenței personale a lui Hristos și ale comuniunii cu El în cultul Bisericii și în spiritualitatea ortodoxă: spiritualitatea – lupta permanentă pentru devenirea persoanei umane și pentru comuniune	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
13. Sfânta Liturghie – structură de comuniune și iubire și de înaintare comună în Împărăția Sfintei Treimi	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
14. Liturghie și misiune: unirea omului cu Dumnezeu, experiența Treimii, comuniunea sfinților și slujirea pentru împăcare și comuniune, misiune prin sfințenia vieții	Prelegere, dezbatere și discuție colectivă	2 ore fizice
8.2 Seminar		
1. Relațiile treimice și viața Bisericii: mântuirea omului ca extindere a relațiilor treimice de viață, iubire și comuniune la oameni în și prin Biserică	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
2. Pogorârea Sfântului Duh, întemeierea Bisericii și începutul misiunii creștine	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
3. Fundamentul Bisericii – Fiul lui Dumnezeu întrupat	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
4. Biserica imprimată de jertfa lui Hristos și pnevmatizată de Duhul lui Hristos cel înviat: atragerea credincioșilor în jertfa și învierea lui Hristos	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
5. Preoția lui Hristos în Biserică prin preoția slujitoare și prin apostolatul mirenilor	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
6. Unitatea Bisericii: unitatea în viața în Hristos, unitatea în credință și unitatea în Tainele săvârșite de preoția slujitoare	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
7. Sfințenia Bisericii ca participare la sfințenia lui Hristos	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice

8. Sobornicitatea Bisericii ca reflectare a comuniunii Sfintei Treimi	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
9. Apostolicitatea Bisericii: transmitere credinței și tradiției apostolice și a harului mântuitor	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
10. Modurile prezenței lui Hristos în cultul Bisericii: prezența prin cuvânt în diferitele forme ale acestuia și prezența prin Taine	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
11. Locașul bisericesc, chip al creațiunii cosmice și umane: sensul creației ca Biserică în devenire; ființa umană ca Biserică și persoana umană ca preot al ei	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
12. Locașul bisericesc propriu-zis: cerul pe pământ sau centrul liturgic al creației	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
13. Mărturisirea drepte credințe prin rugăciunile preotului, însoțite de răspunsurile credincioșilor, ca pregătire pentru înfăptuirea Jertfei euharistice și a împărtășirii de ea	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
14. Biserica în sens de lăcaș și de largă comuniune în Hristos	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Bibliografie Pr. prof.dr. Dumitru Stăniloae:

1. *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol2, București 1958, Cluj-Napoca, 2004
2. *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, 3 vol., București, 1978, 1997, 2003, 2010
3. *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, Craiova, 1987, 1991
4. *Studii de teologie dogmatică ortodoxă*, Craiova 1990
5. *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, Craiova, 1986, București, 2004
6. *Reflexii despre spiritualitatea poporului român*, Craiova, 1992
7. *Sfânta Treime sau la început a fost iubirea*, București 1993
8. *Ascetica și mistica Bisericii Ortodoxe*, București, 1991, 2002
9. *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*, Sibiu, 1938, București, 1993
10. *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Sibiu, 1943, București, 1992
11. *Iisus Hristos lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, București, 1993
12. *Mică dogmatică vorbită. Dialoguri la Cernica*, Ed. Deisis, 2007
13. *Relațiile treimice și viața Bisericii*, în: *Ortodoxia*, an XVI, 1964, nr.4, pp.503-525
14. *Sfânta Treime, structura supremei iubiri*, în: *ST*, an XXII, 1970, nr.5-6, pp.333-355
15. *Chipul lui Hristos în Biserica răsăriteană: Iisus Hristos, darul și cuvântul suprem al lui Dumnezeu*, în: *Ortodoxia*, an XXV, 1973, nr.1, pp.5-17
16. *Witness Through Holiness of Life*, în: *Martyria-Mission. The witness of the Orthodox Churches Today*, ed. By Ion Bria, WCC, Geneva, 1982
17. *Ființa și ipostasurile în Sfânta Treime după Sfântul Vasile cel Mare*, în: *Ortodoxia*, an XXXI, 1979, nr. 1. Pp. 53-74
18. *Desăvârșirea noastră în Hristos după învățătura Bisericii Ortodoxe*, în: *MO*, anXXXII, 1980, nr. 1-2, pp76-111, nr.3-6, pp. 402-426 și an XXXIII, 1981, nr. 1-3, pp.95-104.
19. *Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu cel întrupat și înviat ca om, unificatorul creației în El pentru veci*, în: *MO*, an XXXIX, 1987, nr. 4, pp.7-23
20. *Atragerea ierarhică a lumii spre Sfânta Treime prin Cuvântul lui Dumnezeu făcut om*, în: *MO*, an XLIII, 1991, nr.2, pp14-34
21. *Purcederea Sfântului Duh de la Tatăl și relația lui cu Fiul, ca teme al îndumnezeirii și înfierii noastre*, în: *Ortodoxia*, an XXXI, 1979, nr. 3-4, pp.583-592
22. *Persoană și comuniune: Prinos de cinstire Părintelui Profesor Academician Dumitru Stăniloae la împlinirea vârstei de 90 de ani*, Sibiu, 1993.
Maciej Bielawski, *The Philocalical Vision of the World in the Theology of Dumitru Stăniloae*, 1997

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile de învățare ajută la aprofundarea temeinică a teologiei, răspunzând prin aceasta așteptărilor principalilor angajatori ai absolvenților acestei discipline: structurile eclesiale, structurile de asistență socială și structurile din domeniul educației, asigurând și o bună pregătire pentru admiterea la doctorat.

11. Evaluare

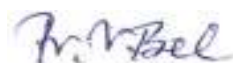
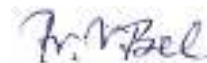
Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	-Înșușirea teologiei	Examen oral,	50%

	Sfintei Treimi și a eclesiologiei și a relației strânse dintre acestea, adică a prezenței și lucrării Sfintei Treimi în Biserică și în misiune; - Înțelegerea și însușirea modurilor prezenței lui Hristos și a Duhului Sfânt în Tainele și cultul Bisericii, precum și în spiritualitatea creștină ortodoxă	condiționat de predarea și susținerea lucrărilor de seminar.	
		-	-
10.5 Seminar/laborator	- Înțelegerea și însușirea problematicei tratate la curs și seminar; - Capacitatea de integrare într-un discurs propriu a informațiilor și conceptelor asimilate; - Flexibilitatea în elaborarea lucrărilor/eseurilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor, precum și capacitatea de valorificare a lor în varii moduri.	Elaborarea și susținerea unei lucrări de seminar, repartizate de titularul activităților de seminar, la data stabilită, din cursul semestrului și predarea acesteia în seminarul din penultima săptămână de activitate didactică.	50%
10.6 Standard minim de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> Însușirea obiectivelor specifice menționate la punctul 7.2 din fișa disciplinei. 			

Data completării
24.04.2023

Semnătura titularului de curs
Pr.prof.dr. Valer Bel

Semnătura titularului de seminar
Pr.prof.dr. Valer Bel

Data avizării în catedră
25.04.2023

Semnătura director de departament
Pr. prof. dr. Ștefan Iloaie

